

Warszawa, dnia 26 maja 2022 r.

Informacja o wynikach kontroli
na temat: *Prawidłowość realizacji działalności kontrolnej w Państwowej Straży Pożarnej w Komendzie Główniej Państwowej Straży Pożarnej*

- I. Podstawa prawna**
Czynności kontrolne zostały przeprowadzone na podstawie ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. *o kontroli w administracji rządowej*¹.
- II. Tryb kontroli**
Kontrola została przeprowadzona przez Departament Kontroli i Nadzoru (obecnie Departament Kontroli) Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w trybie zwykłym, zgodnie z *Planem kontroli Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji na rok 2021*.
- III. Termin kontroli**
Od 30 czerwca 2021 r. do 30 września 2021 r.
- IV. Zakres kontroli obejmował następujące zagadnienia:**
- 1) Organizacja działalności kontrolnej² w Komendzie Główniej PSP, w tym m.in. zasobów ludzkich komórki do spraw kontroli, wdrożenia do stosowania *Standardów kontroli w administracji rządowej*³, opracowanie i realizacja *Programu zapewnienia jakości kontroli*, nadzór nad prowadzeniem działalności kontrolnej.
  - 2) Planowanie działalności kontrolnej.
  - 3) Przygotowanie kontroli (program kontroli i powołanie zespołu kontrolerów).
  - 4) Metodologia kontroli (dowody kontroli, dokumentowanie wyników kontroli).
  - 5) Monitorowanie realizacji zaleceń i wniosków pokontrolnych. Sporządzanie informacji o wynikach kontroli, sprawozdań z działalności kontrolnej oraz przesyłanie ich, a także kopii wystąpień pokontrolnych (sprawozdań z kontroli) do jednostki nadzorującej.
- V. Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2019 r. do 31 grudnia 2020 r.**
- VI. Ustalenia kontroli – ocena kontrolowanej działalności**
Na podstawie dokonanych ustaleń⁴ **pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości** oceniono realizację działalności kontrolnej w Państwowej Straży Pożarnej. Stwierdzić należy, że Biuro Kontroli,

¹ t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 224.

² Z wyłączeniem kontroli stanu ochrony informacji niejawnych i przestrzegania przepisów o ochronie tych informacji, o których mowa w ustawie z dnia 5 sierpnia 2010 r. *o ochronie informacji niejawnych* (Dz. U z 2019 r., poz. 742).

³ *Standardy kontroli w administracji rządowej* z dnia 31 sierpnia 2017 r., wydane przez Prezesa Rady Ministrów, na podstawie uprawnienia, o którym mowa w art. 8 ust. 1 pkt 3 ustawy *o kontroli* – zwane dalej również *Standardami kontroli*.

⁴ Oceny kontrolowanej jednostki w zakresie postępowania kontrolnego dokonano na podstawie zbadania 9 kontroli (4 planowych przeprowadzonych w trybie zwykłym oraz 5 kontroli poza planem w trybie uproszczonym), spośród 27 wszystkich zrealizowanych w okresie od 1.01.2019 r. do 31.12.2020 r.

Skarg i Wniosków⁵ realizowało ustawowe zadanie Komendanta Głównego PSP, polegające na „kontrolowaniu działania organów i jednostek organizacyjnych Państwowej Straży Pożarnej”⁶, zgodnie z przepisami ustawy o kontroli, a także ze *Standardami kontroli*. Kontrole wewnętrzne w komórkach organizacyjnych Komendy Głównej przeprowadzano natomiast zgodnie z procedurami określonymi w *Wytycznych do kontroli* oraz stosując *Standardy kontroli*. W toku kontroli ustalono, że komórka do spraw kontroli przestrzegała podstawowych zasad postępowania kontrolnego, takich jak: zasada planowości; zasada podmiotowości; zasada pisemności; zasada prawdy obiektywnej⁷ (materialnej); zasada bezstronności i obiektywizmu; zasada kontradiktoryjności.

Rozwiązania organizacyjno-funkcjonalne umożliwiały prawidłową realizację zadań przez jednostkę kontrolowaną, niemniej jednak szczególną uwagę zwrócono na problemy kadrowe w BKS^W. Sporządzone akty wewnętrzne (regulamin organizacyjny, zakresy czynności funkcjonariuszy, zakresy obowiązków pracowników), uwzględniały poszczególne czynności składające się na ustawowe zadania w kontrolowanym obszarze.

Działalność kontrolna oparta była na okresowych (rocznych) planach kontroli. Proces planowania przebiegał właściwie (merytorycznie, terminowo oraz z udziałem kierownictwa Komendy PSP). Niemniej, planowanie w zakresie liczby kontroli było nieadekwatne do rzeczywistych możliwości kadrowych BKS^W oraz nie uwzględniało rezerwy czasowej na doraźne potrzeby zarządzającego kontrolę (Komendanta Głównego PSP). Konieczność realizacji licznych kontroli pozaplanowych powodowała konieczność modyfikacji planu kontroli, w tym wykreślaniu niezrealizowanych kontroli planowych.

Za **nieprawidłowość** uznano sposób procedowania zastrzeżeń do projektu wystąpienia pokontrolnego oraz niewłaściwe ich rozpatrzenie, co skutkowało niezasadną zmianą oceny ogólnej kontrolowanej jednostki organizacyjnej (z negatywnej na pozytywną z nieprawidłowościami). Stwierdzone odstępstwo od założonego stanu, zakwalifikowane jako nieprawidłowość, miało charakter jednostkowy (dotyczyło 1 postępowania kontrolnego) i z uwagi na powyższe nie wywołało negatywnych skutków w służbowej działalności kontrolowanego podmiotu.

Stwierdzone w toku kontroli **uchybie**nia polegały z kolei na:

- niesporządzeniu notatki służbowej oraz braku formalnej zgody kierownika komórki kontroli (Dyrektora BKS^W) na odstąpienie od sporządzenia programu kontroli przed przeprowadzeniem kontroli doraźnej (pozaplanowej) w trybie uproszczonym;
- niesporządzeniu założeń do kontroli pozaplanowej w trybie uproszczonym;
- zatwierdzeniu programu kontroli w terminie po wydaniu upoważnień do kontroli;
- sporządzaniu oświadczeń o braku albo istnieniu okoliczności uzasadniających wyłączenie od udziału w kontroli, przed formalnym wyznaczeniem kontrolera (wydaniem imiennego upoważnienia do kontroli);
- nieutrwalaniu w aktach kontroli faktu dotyczącego udzielenia przez Komendanta Głównego zgody na wydłużenie terminu do złożenia zastrzeżeń do projektu wystąpienia pokontrolnego;
- niewystarczającym monitoringu realizacji zaleceń pokontrolnych.

Każdorazowo monitorowano realizację zaleceń pokontrolnych, niemniej „proces” ten nie uwzględniał pozyskiwania oraz oceny materiałów źródłowych potwierdzających wykonanie zaleceń.

W ramach działalności kontrolnej realizowano obowiązek sprawozdawczości oraz przysyłania kopii wystąpień pokontrolnych do Departamentu Kontroli i Nadzoru MSWiA. W Komendzie Głównej PSP prowadzono bieżący nadzór nad realizacją zadań związanych z działalnością kontrolną. Niemniej jednak, z uwagi na stwierdzoną nieprawidłowość oraz liczne uchybienia wymagane jest podjęcie dodatkowych

⁵ Zwane dalej również BKS^W, Biurem, komórką do spraw kontroli lub komórką kontroli.

⁶ Określone w art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej (Dz.U. z 2020 r. poz. 1123 z późn. zm.).

⁷ W przypadku jednej kontroli została ona naruszona.

działań nadzorczych, zarówno na poziomie kierownictwa BKS_W, jak i naczelnika wewnętrznej komórki organizacyjnej Biura, przygotowującej i przeprowadzającej kontrole.

VII. Wnioski i zalecenia pokontrolne

W celu wyeliminowania ze służbowej działalności stwierdzonych w trakcie kontroli uchybień i nieprawidłowości oraz usprawnienia funkcjonowania kontrolowanej jednostki zalecono:

1. Planowanie działalności kontrolnej adekwatnie do rzeczywistych możliwości kadrowych komórki do spraw kontroli, z uwzględnieniem rezerwy czasowej na ewentualne kontrole pozaplanowe (doraźne).
2. Przestrzeganie wymogów formalnych wynikających z *Wytycznych do kontroli* (§ 39 ust. 2), związanych z odstąpieniem od sporządzenia programu kontroli przed przeprowadzeniem kontroli doraźnej (pozaplanowej).
3. Każdorazowe sporządzanie założeń do kontroli doraźnej (pozaplanowej) w trybie uproszczonym, z uwzględnieniem *Standardów kontroli*.
4. Opracowywanie i zatwierdzanie programów kontroli przed wydaniem upoważnień do kontroli.
5. Sporządzanie oświadczeń o braku albo istnieniu okoliczności uzasadniających wyłączenie od udziału w kontroli, po formalnym wyznaczeniu kontrolera, tj. po wydaniu imiennego upoważnienia do kontroli.
6. Przedłużanie terminu do złożenia zastrzeżeń do projektu wystąpienia pokontrolnego w sposób racjonalny, tj. na czas oznaczony i niezbędny kierownikowi jednostki kontrolowanej do zapoznania się z projektem wystąpienia pokontrolnego oraz na sporządzenie zastrzeżeń, a nie na podjęcie działań naprawczych.
7. Rozpatrywanie zastrzeżeń do projektu wystąpienia pokontrolnego w oparciu o stan faktyczny stwierdzony w okresie objętym kontrolą, a nie o stan faktyczny po okresie objętym kontrolą.
8. Umieszczanie w aktach kontroli dokumentów uzasadniających zarządzenie kontroli doraźnej (pozaplanowej), np. kopii skarg (anonimów), kopii petycji, notatek służbowych oraz innych dokumentów zawierających adnotacje Komendanta Głównego PSP (osoby upoważnionej), świadczące o zarządzeniu przeprowadzenia postępowania kontrolnego.
9. Monitorowanie i dokumentowanie realizacji zaleceń pokontrolnych w sposób kompletny, tj. zawierający analizę sposobu i prawidłowości wykonania zleconych czynności, oraz – w uzasadnionych przypadkach – pozyskiwanie dowodów od kontrolowanego podmiotu w zakresie realizacji zaleceń pokontrolnych.
10. Podjęcie skutecznych działań nadzorczych w komórce do spraw kontroli, mających na celu wyeliminowanie stwierdzonych uchybień i nieprawidłowości, a także uwzględnienie wyników niniejszej kontroli w działalności wszystkich komórek do spraw kontroli PSP (komendy, szkoły).